

atuncea = atunci

cețit = citit

daca = dacă

dară = dar

dasupra = deasupra

gemăt = geamăt

grădinei = grădinii

groapei = gropii

genuche = genunchi

iară = iar

mă încumăt = mă încumet

împregiurul = împrejurul

palaturi = palate

să prinză = să prindă

să ție = să țină

ține = ține

a avea ac de cojocul cuiva – a avea mijloace de a înfrâna sau de a pedepsi pe cineva

a cădea tifla peste cineva – a da în mod neașteptat norocul peste cineva

a spune prăpăstii – în text, a spune lucruri care te înspăimântă

a-și pierde cumpătul – a-și pierde judecata dreaptă, stăpânirea de sine

de silă, de milă – vrând-nevrând, de voie, de nevoie, fiind obligat sau nevoit să...

tărâmul celălalt (în basme) – regiune îndepărtată, subpământeană, populată de ființe supranaturale

Exerciții lexicale

1. Consultând dicționarul de la sfârșitul manualului sau alt dicționar al limbii române, explicați următoarele cuvinte:

merinde, mântuire, nesocotință, nicovală, a o sfecli, a tăgădui, tipsie, vârtej.

2. Folosiți cuvintele de mai sus în propoziții.

3. Scrieți formele literare ale următoarelor cuvinte:

aste, să văz, rădicat, spuindu-i-se, ziori, cletenă, mărginele (groapei), priimind, înduioșită, dete, dase, trențeros, lacrămile, turburat, ușe, încălicai.

4. Așezați următoarele cuvinte în perechi sinonimice:

ciudă, oarecine, piroteală, pizmă, cineva, moțăială.

5. Folosiți, în propoziții, următoarele expresii: *de silă, de milă, a avea ac de cojocul cuiva, a se pune la pândă, a da ocol.*

Întrebări și exerciții pe marginea textului

- Unde se petrec întâmplările acestei narațiuni?
- Care este motivul supărării împăratului?
- Cum va reuși Prâslea să-l rănească pe hoț?
- Cum ajunge fiul cel mic pe celălalt tărâm?
- Cine îl va ajuta în lupta împotriva zmeilor?
- Cum vor ajunge fetele de împărat pe pământ? Dar Prâslea?
- Pentru a fi recunoscut de fata cea mică, Prâslea îi va împlini trei dorințe. Care sunt acestea?
- Cum vor fi răsplătite faptele celor trei fii?
- Cum apreciați purtarea celor doi frați față de Prâslea?

10. Dezvoltați rezumatul de mai jos într-o povestire mai amplă a întâmplărilor.

Un împărat avea în curtea lui un măr care făcea numai mere de aur. El era nemulțumit că n-a reușit niciodată să aibă pe masa lui mere din pomul acesta.

Mulți voinici au încercat zadarnic să-l prindă pe furul merelor. După încercările nereușite ale celor doi fii mai mari, fiul cel mic primește învoirea tatălui de a-și încerca norocul.

Prâslea își pregătește toate cele necesare ca să îndepărteze somnul ce l-ar putea împiedica să vegheze noaptea și își ia „cărți de cetit, două țepușe, arcul și tolba cu săgețile”. Astfel reușește să-l rănească și să-l gonească pe hoț și duce tatălui său merele dorite.

Împreună cu frații care, invidioși, îi pun gând rău, pleacă în căutarea hoțului. Cu ajutorul unei frânghii ajunge pe tărâmul celălalt, unde era împărăția zmeilor. Se luptă cu cei trei zmei, îi învinge, eliberează pe cele trei fete răpite de aceștia și transformă fiecare palat al celor trei zmei în câte un măr.

Pornind spre casă, ajung la groapă. Frații le scot pe cele trei fete și, fără să bănuiască istețimea lui Prâslea, lasă frânghia de care-l credeau legat să cadă în gol. Crezându-l mort, merg la împărăția tatălui lor și culeg laude nemeritate. Prâslea este însă ajutat de zgripsoroaică să ajungă în lumea lui. Pleacă spre împărăție și, după o serie de încercări pe care le trece cu bine, este recunoscut de fata cea mică și de tatăl său și se împlinește dreptatea.

11. Stabiliți momentele acțiunii sub forma ideilor principale.

12. *Textul studiat cuprinde povestirea întâmplărilor, descrierea locurilor și a personajelor, precum și dialogurile dintre personaje.*

- Delimitați câte un fragment de narațiune, de descriere și de dialog.
- Arătați la ce timp sunt verbele folosite în narațiune și descriere și la ce timp sunt cele folosite în dialog.

SĂ DESCOPERIM CARACTERISTICILE ACESTEI NARAȚIUNI!

Exerciții și întrebări

1. Când au loc întâmplările prezentate în fragmentul citit?
2. Care dintre întâmplările povestite pot avea loc în viața de toate zilele?
3. Numiți personajele, așezându-le pe două coloane: una pentru cele reale și alta pentru cele supranaturale.
4. Identificați întâmplările fantastice și arătați cum se împletesc cu întâmplări reale.
5. Ce însușiri îl definesc pe Prâslea?